

Beşli Konferans

İçeriği Yazan: [Ata ATUN](#) [1] Zaman: Pzt, 05/07/2010 - 14:30

Kıbrıs sorununa çözüm gündemine yavaş yavaş oturmaya başlayan **“Beşli Konferans”** konusu bir ilk değil ve beni ister istemez 16 Ocak 1964 tarihine götürdü.

Başucumda *Kurucu Cumhurbaşkanımız* **Rauf Denktaş**’ın **“Rauf Denktaş’ın Hatıraları 1964-1974”** serisi var. “Kıbrıs Sorunu” konusunda bir bilgi hazinesi bu kitaplar.

“1. Cilt 1964” kitabı beni 21 Aralık 1963 sonrasına götürdü ve içinde de söz

konusu “**Beşli Konferans**” da var.

“**Tarihini Bilmeyen Geleceğini Belirleyemez**” ilkesine çok inandığımdan, daha doğrusu yaşadıklarım beni, ister istemez bu doğru saptamaya inanmak zorunda bıraktığından, geçmişte yaşadıklarımızı, bizlere yapılanları ve reva görülenleri, detayları ile birlikte iyice öğrenmeye ve unutmamaya çalışıyorum.

Açılış konuşması, 15 Ocak 1964 tarihinde saat 12:00’de Londra’da Marlborough House’da dönemin İngiliz Milletler Topluluğu İşleri Bakanı Duncan Sandys tarafından yapılan “**(Beşli) Londra Konferansı**”nda görüşmeler, ertesi gün başlamış.

Beşli Konferansa;

Türkiye’den Dışişleri Bakanı **Feridun Cemal Erkin, Zeki Kuneralp ve Haluk Bayülken**;

Yunanistan’dan Dışişleri Bakanı **Palamas, Melas ve Pilavachi**;

İngiltere’den **Duncan Sanys, Lord Carrington, Sir Arthur Clark**;

Kıbrıs Türk tarafından Türk Cemaat Meclisi Başkanı **Rauf Denktaş**, Savunma Bakanı **Osman Örek** ve **Halit Ali Rıza**;

Kıbrıs Rum tarafından Dışişleri Bakan **Spiros Kyprinu**, Rum Cemaat Meclisi Başkanı **Glaftos Klerides**, Çalışma Bakanı **Tassos Papadopoulos** ve **Bayan Soulioti** katılmış.

Belgelerin içindeki önemli bilgi, 16 Ocak’ta Marlborough House’a giden Kıbrıs Türk Ekibi’nin çalışma odasının kapısına “**Kıbrıs Türk Cemaatı**”, Kıbrıs Rum Ekibi’nin çalışma odasının kapısına da “**Kıbrıs Hükümeti**” levhaları asılmış olması.

Daha o tarihte bile, Kıbrıslı Türkler 1960 Anayasasında Kıbrıs Cumhuriyeti’nin eşit siyasi haklara sahip kurucu ortağı olarak yer almasına rağmen Kıbrıs Hükümetinin dışında ve “Azınlık” statüsünde konumlandırılmak istenmiş.

Yapılan itirazlar kabul edilmiş ve bu ayırıcı, Kıbrıslı Türkleri de “Azınlık Statüsü”ne indirgeyen levhalar kapılardan kaldırılmış.

İkinci oyun ise temsiliyette sahneye konmuş.

Salona girilince de **Spiros Kiprianu**, Kıbrıs Cumhuriyeti’nin Dışişleri Bakanı olarak ayrı oturmuş, Rum Cemaat Meclisi Başkanı **Glaftos Klerides** ve Çalışma Bakanı **Tassos Papadopoulos** da “Kıbrıs Rum Cemaatı”nı temsilen ayrı oturmuş.

Gene itirazlar yapılmış, Kıbrıs Hükümeti’nin meşru olmadığı kabul edilince **Kiprianu, Klerides**’in yanına oturmak zorunda kalmış ve “Beşli Konferans” bu koşullarda başlamış.

“(Beşli) Londra Konferansı”nda Rumlar Türklere “Azınlık Statüsü” önermişler, Türkler de “Federasyon” talebinde ısrarlı olmuşlar. Yani Federasyon fikri aslında 1977-1979 Doruk Anlaşmalarında ortaya atılmış değil, kökeni 1964 yılına kadar gitmekte.

Sonuç bir hiç ve “(Beşli) Londra Konferansı” başarısızlıkla kapanmış.

Bunları niye mi yazdım?

Tamı tamına 46 buçuk yıl önce Londra’da gerçekleşen “Beşli” konferans,

Sosyal Medya: [Facebook](#) | [Twitter](#)

BM'den gelen duyumlara göre Kasım 2010'da gene düzenlenecek. Geçmişte yaşanan olayları bilmekte fayda var.

Görünen o ki, 46 buçuk yılda değişen pek bir şey olmamış.

Rumlar kendilerini kayıtsız koşulsuz **“Kıbrıs Hükümeti”** ve **“Kıbrıs adasının sahipleri”** addediyorlar, Türkleri de **“azınlık”** olarak görüyorlar. Beşli bir konferansa da, Kıbrıs Rum ve Kıbrıs Türk Cemaati temsilcileri ile birlikte, onları temsilen Kıbrıs Hükümeti olarak katılmak istiyorlar. Konferansta da hedefleri Kıbrıs Hükümetinin adanın mutlak hakimi olduğunu ve Türklerin de azınlık statüsünde adada yaşamlarını sürdürebileceğini kabul ettirmek.

Hiç değişmeyecekler anlaşılan.

Belgelerin içine serpiştirilmiş aşağıdaki kısa notlar da beni şoka uğrattı.

21 Aralık 1963-15 Ocak 1964 tarihleri arasındaki kısacık 24 günde Rumlar, Larnaka'da “Turabi Türbesi”ni yıkmışlar ve Türk emlakine de 700 bin Kıbrıs Liralık zarar vermişler. Girne'de tüm Türk dükkanlarını yağmalamışlar, Güzelyurt'ta bir milyon adet portakalı toplayarak satmışlar ve 3000'den fazla portakal ağacını da dozerlerle söküp atmışlar. Öldürdükleri silahsız masum Kıbrıslı Türkler ise soruşturulup hesabı sorulması gereken bir başka konu.

Lefkoşa, Mağusa, Baf ve Limasol'da Türk emlakine verdikleri zarara da bir başka yazımda değineceğim.

Bunları ABAD gibi AİHM gibi mahkemelere artık taşımamız gerekli...

Ata.Atun@PolitikaDergisi.com
www.ataatun.com

Yorumlar

- [Dış Siyasa](#) [2]

Kaynak URL (15/05/2024 - 18:07 tarihinde yazdırıldı):

<https://www.politikadergisi.com/makale/besli-konferans>

Bağlantılar:

[1] <https://www.politikadergisi.com/pd-uye/ata-atun>

[2] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/dis-siyasa>

